

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/17/2001

NADZIEJE I OBAWY POLAKÓW W 2001 ROKU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LUTY 2001

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Przełom roku jest zwykle okazją do podsumowań, bilansów, zestawień zysków i strat w rozmaitych dziedzinach życia publicznego. Podobnie jak w poprzednich latach, w styczniu¹ zapytaliśmy Polaków o ich oczekiwania i obawy w nowym roku. Interesowało nas, czego spodziewają się w 2001 roku - w życiu własnym i osób najbliższych, a także w sprawach kraju. Ankietowanym zadaliśmy pytania „otwarte”, czyli takie, które nie zawierały żadnych propozycji odpowiedzi i pozwalały na w miarę swobodną wypowiedź na temat oczekiwań, odczuwanych nadziei i obaw.

SPRAWY OSOBISTE

NADZIEJE

Swobodnie wyrażane przez ankietowanych oczekiwania dotyczące najbliższej przyszłości oraz przyszłości ich rodzin lub osób bliskich dotyczą przede wszystkim trzech dziedzin życia - warunków materialnych, pracy i zdrowia.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (128) przeprowadzono w dniach 5-8 stycznia 2001 roku na 1069-osobowej reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Początek roku skłania zwykle do zastanawiania się, co też ten nowy rok przyniesie. Czy może Pan(i) powiedzieć, czego spodziewa się Pan(i) po rozpoczęciu roku, jakie wiąże Pan(i) z nim nadzieje, na co Pan(i) liczy - dla siebie i swoich najbliższych?	Odsetki respondentów wymieniających kwestie budzące ich nadzieje		
	I 1999	I 2000	I 2001
Zakres spraw, z którymi badani wiążą nadzieje i pragnienia			
Materialne warunki życia	54	51	49
w tym:			
- poprawa sytuacji finansowej, zarobków	41	41	40
- utrzymanie obecnego poziomu życia	8	6	5
- poprawa warunków mieszkaniowych respondenta i rodziny	6	5	3
- inne konkretne cele związane ze standardem życia (samochód, urlop)	2	1	1
Praca	24	25	25
w tym:			
- znalezienie pracy	9	9	11
- stabilność w pracy	6	6	6
- zmiana pracy	4	4	4
- poprawa kondycji gospodarstw rolnych i własnej firmy	4	4	3
- awans w pracy, awans zawodowy	1	1	1
Zdrowie - własne lub rodziny (utrzymanie lub poprawa)	27	15	23
Osiągnięcie celów osobistych, związanych z sytuacją życiową	7	7	6
w tym:			
- ukończenie szkoły, zdobycie zawodu, podwyższenie kwalifikacji	4	4	4
- założenie rodziny, urodzenie dziecka	2	2	1
- spokój, zgoda w rodzinie	1	1	1
Nadzieje związane z dziećmi lub wnukami	6	4	4
Nadzieje związane ze sprawami ogólnymi - gospodarczymi, politycznymi, opieką zdrowotną	3	4	3
Ogólniki - spokój, stabilizacja, „szczęście i pomyślność”	11	10	10
Inne sprawy	4	3	4
Niczego się nie spodziewam, na nic nie liczę	8	9	10
Trudno powiedzieć	2	3	4
Odsetki nie sumują się do 100, ponieważ część badanych wymieniała sprawy z kilku dziedzin.			

Podobnie jak w poprzednich latach, również obecnie nadzieje Polaków w sprawach osobistych najczęściej dotyczą materialnego poziomu życia - blisko połowa ankietowanych oczekuje pomyślności lub zmian na lepsze właśnie w tej dziedzinie. Badani najczęściej wyrażają nadzieję na poprawę sytuacji finansowej oraz zarobków, rzadziej mówią o polepszeniu warunków mieszkaniowych.

Nadzieje co czwartego respondenta dotyczą sfery pracy. Badani, którzy nie mają pracy, spodziewają się, że ją znajdą, inni liczą na lepszą pracę lub przynajmniej na to, że nie stracą obecnej. Oczekiwania dotyczące pracy znajdujemy także w wypowiedziach osób prowadzących samodzielną działalność gospodarczą - rolników i właścicieli firm. Ta grupa ankietowanych oczekuje przede wszystkim poprawy opłacalności produkcji rolnej oraz poprawy kondycji finansowej gospodarstw rolnych lub firm. Pragnienia odnoszące się do sfery pracy także nie zmieniły się znacząco w porównaniu z ostatnimi dwoma laty.

Niemal jedna czwarta badanych porusza w swoich wypowiedziach kwestie dotyczące zdrowia. W przypadku tej dziedziny życia w ciągu ostatnich lat obserwujemy wyraźniejsze wahania opinii. Po ubiegłorocznym spadku wskazań obecnie odsetek wypowiedzi dotyczących stanu zdrowia respondenta lub jego rodziny jest tylko nieco niższy niż przed dwoma laty.

Co siedemnasty ankietowany ma nadzieje na zmiany w sferze spraw osobistych: liczy na pomyślne ukończenie szkoły lub podwyższenie kwalifikacji, planuje założenie rodziny lub spodziewa się jej powiększenia, oczekuje stabilnej sytuacji emocjonalnej w rodzinie. Nieco rzadziej pojawiają się oczekiwania dotyczące bezpośrednio dzieci lub wnuków. Wśród innych spraw znalazły się również, wprawdzie rzadko wyrażane, nadzieje związane z sytuacją w kraju - poprawą sytuacji gospodarczej, politycznej oraz w służbie zdrowia. Ponadto pewna grupa badanych formułowała swoje nadzieje ogólnikowo - mówiąc po prostu, że liczy w tym roku na spokój, stabilizację, szczęście i pomyślność.

Wypowiedzi jednej dziesiątej respondentów zdominował pesymizm. Ta grupa osób twierdzi, że w tym roku na nic dobrego nie liczy, nie ma żadnych nadziei. Liczba tego rodzaju deklaracji nie zmieniła się znacząco w ciągu ostatnich dwóch lat. Odsetek Polaków, którzy nie mają żadnych oczekiwań, rośnie wraz z wiekiem - najwięcej osób pozbawionych nadziei możemy spotkać wśród badanych od 55 do 64 roku życia (18%), najmniej wśród najmłodszych, w wieku od 18 do 24 lat (2%). Pesymizm jest także związany z poziomem wykształcenia - wypowiedzi przedstawiające 2001 rok w czarnych barwach najczęstsze są wśród osób z wykształceniem podstawowym (14%), a najrzadsze wśród respondentów z wyższym wykształceniem (6%). W grupach społeczno-zawodowych pesymistycznie

zapatrują się na najbliższą przyszłość przede wszystkim emeryci oraz gospodynie domowe. Poczuciu beznadziejności sprzyja także zła ocena własnych warunków materialnych oraz niskie dochody na osobę w rodzinie.

OBAWY

W sferze spraw osobistych lęki i obawy Polaków najczęściej dotyczą stanu zdrowia (swojego lub rodziny) oraz materialnego poziomu życia. Co trzeci ankietowany z obawą myśli także o sprawach związanych z zatrudnieniem - brakiem pracy lub możliwością jej utraty. Przed dwoma laty, kiedy wchodziła w życie reforma opieki zdrowotnej, troska o zdrowie była największą bolączką Polaków. Obecnie, podobnie jak rok temu, równie częstym źródłem niepokoju są sprawy związane z zatrudnieniem i pracą.

Tabela 2

Czy może Pan(i) powiedzieć, czego najbardziej obawia się Pan(i) w rozpoczętym roku - w życiu osobistym i w sprawach swoich najbliższych?	Odsetki respondentów wymieniających kwestie budzące ich obawy		
	Zakres spraw, z którymi badani łączą obawy	I 1999	I 2000
Zdrowie - własne lub rodziny (choroba, pogorszenie stanu zdrowia)	42	33	35
Materialne warunki życia	31	31	34
w tym:			
- pogorszenie standardu życia, kłopoty finansowe	24	19	16
- popadnięcie w biedę	8	12	12
Praca	28	31	32
w tym:			
- obawa przed utratą pracy przez badanego lub współmałżonka	21	19	21
- obawa przed dalszym bezowocnym poszukiwaniem pracy	3	9	8
- obawa, troska o pracę dzieci	2	2	2
- obawy dotyczące bankructwa własnego gospodarstwa rolnego lub własnej firmy	2	2	1
Zdarzenia losowe w życiu osobistym, niepowodzenia, kłopoty	9	6	6
Bezpieczeństwo osobiste	2	5	3
Dzieci - ich przyszłość, kłopoty wychowawcze	2	2	1
Skutki reform, szczególnie reformy opieki zdrowotnej	4	2	2
Zdarzenia losowe nieosobiste (zamieszki, wojna, klęski żywiołowe)	2	2	2
Inne	4	4	2
Niczego się nie obawiam	6	6	5
Trudno powiedzieć	3	3	5

Odsetki nie sumują się do 100, ponieważ część badanych wymieniała sprawy dotyczące kilku dziedzin.

Wśród obaw związanych z materialnymi warunkami życia najczęstszy jest lęk przed pogorszeniem osiągniętego standardu lub wręcz możliwością popadnięcia w biedę. Jeśli chodzi o zakres spraw związanych z pracą, respondenci najczęściej obawiają się utraty pracy przez siebie, współmałżonka lub dzieci. Osoby bezrobotne boją się, że w ciągu najbliższego roku nie będą mogły znaleźć pracy.

Ankietowani obawiają się także niepowodzeń życiowych, kłopotów osobistych (innych niż materialne), wypadków czy innych zdarzeń losowych lub nieszczęść, które mogą się przydarzyć. Dla rodziców czy dziadków poważnym źródłem zmartwień są dzieci bądź wnuki - ich przyszłość, wykształcenie lub kłopoty wychowawcze, jakich przysparzają. Poważnym źródłem niepokoju jest także stan bezpieczeństwa publicznego, a w związku z tym brak poczucia bezpieczeństwa osobistego na ulicy czy w domu. O ból głowy przyprawiają Polaków także reformy systemowe, szczególnie zaś ta, która najbardziej dotyczy wszystkich osobiście, czyli reforma służby zdrowia. Dla osób doświadczonych przez historię realnym zagrożeniem pozostają takie zdarzenia, jak: wojna, wewnętrzne zamieszki, strajki, niektórzy wymieniają także klęski żywiołowe. Tylko co dwudziesty ankietowany twierdzi, że niczego się nie obawia.

Zdrowie jest przedmiotem obaw głównie ludzi starszych. Tego rodzaju niepokoje wymienia niemal połowa ankietowanych w wieku powyżej 55 roku życia, częściej mieszkańcy dużych miast niż wsi lub miasteczek, gdzie głównym problemem są troski materialne, a nawet lęk przed popadnięciem w biedę. Obawy o zdrowie swoje lub rodziny częściej pojawiają się wypowiedziach osób z wyższym wykształceniem, o wyższym statusie materialnym, podczas gdy dla respondentów z wykształceniem podstawowym i gorzej sytuowanych największym źródłem lęku są problemy materialne. W grupach społeczno-zawodowych zdrowie jest głównym przedmiotem troski dla emerytów, rencistów oraz przedstawicieli kadry kierowniczej i inteligencji. Poczucie braku stabilizacji finansowej, lęk przed biedą lub też obawy o utrzymanie dotychczasowego standardu życia dotyka najczęściej rolników, rencistów, a także - zapewne w innym sensie - osoby pracujące na własny rachunek. Wśród respondentów w wieku od 25 do 44 lat dominują obawy o pracę.

Lęki związane z pracą zarobkową pojawiły się w wypowiedziach ponad połowy robotników, w tym szczególnie często tych, którzy nie mają kwalifikacji (67%), pracowników fizyczno-umysłowych oraz pracowników umysłowych niższego szczebla.

SPOJRZENIE NA SPRAWY KRAJU W ROKU 2001

NADZIEJE

Wśród spraw ogólnospołecznych, z którymi Polacy wiążą nadzieje na poprawę, na pierwszy plan wysuwa się kwestia walki z bezrobociem. Co piąty ankietowany liczy na zmniejszenie bezrobocia - tę sprawę wymienia jako najważniejszą do rozwiązania w tym roku. W ubiegłych latach problem bezrobocia nie wybijał się tak wyraźnie, zarówno w roku 1999, jak i w 2000 pojawiał się w swobodnych wypowiedziach ankietowanych dopiero na czwartym miejscu. Z oczekiwaniem zmniejszenia bezrobocia łączy się także nadzieja na poprawę sytuacji gospodarczej, zgłaszana przez niemal taki sam odsetek ankietowanych. Również oczekiwania dotyczące poprawy sytuacji gospodarczej są na liście tegorocznych priorytetów wyżej niż dwa lata temu (wówczas były na trzecim miejscu). W czołówce spraw krajowych, na których poprawę liczą badani, nadal wysoko lokuje się oczekiwanie spokoju i stabilizacji oraz braku konfliktów społecznych i politycznych.

W tym roku nieco mniejsze są nadzieje Polaków na poprawę materialnych warunków życia obywateli, choć nadal tego rodzaju oczekiwania wymienia blisko co ósmy badany. Nadzieje co dziesiątego respondenta dotyczą sfery polityki - poprawy stylu rządzenia, klasy politycznej (mądrych, lepszych polityków), dobrych i podejmowanych w porę decyzji politycznych. Z postulatami politycznymi wiąże się w tym roku wyodrębniająca się kategoria oczekiwań związanych z nadchodzącymi wyborami - nadziei na zmianę układu rządzącego i rządu (4%).

Tabela 3

Czy może Pan(i) powiedzieć, czego spodziewa się Pan(i) po rozpoczętym roku, jakie wiąże Pan(i) z nim nadzieje, na co Pan(i) liczy - dla kraju, Polski?	Odsetki respondentów wymieniających kwestie budzące ich nadzieje		
	I 1999	I 2000	I 2001
Zakres spraw, z którymi badani wiążą nadzieje i pragnienia			
Zmniejszenie, likwidacja bezrobocia	11	15	20
Poprawa, stabilizacja sytuacji gospodarczej	17	20	19
Spokój i brak konfliktów społecznych i politycznych	25	22	18
Poprawa materialnych warunków życia obywateli	21	18	13
Dobre rządy, poprawa stylu rządzenia, lepszych polityków, właściwe decyzje polityczne	9	11	10
Wstąpienie do Unii Europejskiej	4	4	4
Abyśmy później weszli do UE, nie wyprzedawać majątku narodowego	-	-	1
Zapewnienie obywatelom bezpieczeństwa osobistego (walka z przestępczością)	4	5	3
Pozytywne skutki reform, poprawy reform	10	4	3
Sprawy specyficzne w danym roku: wstąpienie do NATO (1999), wybór odpowiedniego prezydenta (2000), zmiana rządu (2001)	4	1	4
Ogólniki dotyczące sytuacji w kraju („aby szło ku lepszemu”, „żeby się poprawiło”)	7	7	10
Inne	5	4	7
Brak nadziei, oczekiwań (stwierdzenia „na nic nie liczę”, „będzie gorzej” itp.)	10	10	6
Trudno powiedzieć	11	10	11
Odsetki nie sumują się do 100, ponieważ część badanych wymieniała sprawy z kilku dziedzin.			

Wśród pozostałych kwestii pojawiających się wypowiedziach ankietowanych wymienić trzeba także postulaty dotyczące poprawy reform systemowych, w tym reformy ochrony zdrowia. Respondenci liczą na poprawę bezpieczeństwa osobistego obywateli i skuteczniejszą walką z przestępczością. Równie często jak w ubiegłych latach badani mówili o perspektywie przystąpienia naszego kraju do Unii Europejskiej, choć pojawiały się także opinie wyrażające pragnienie, by Polska nie spieszyła się z wejściem do UE. Co dziesiąty ankietowany formułował swoje postulaty bardzo ogólnie, wyrażając nadzieję, że w tym roku wszystko będzie szło ku lepszemu. Obecnie nieco mniej osób niż w poprzednich latach twierdzi, że nie ma żadnych oczekiwań związanych z sytuacją w kraju.

OBAWY

Do zagrożeń najczęściej wymienianych w tym roku należy lęk przed niepokojami społecznymi (destabilizacją, chaosem, strajkami, walkami politycznymi) oraz kwestia bezrobocia. O ile jednak wśród obaw uogólniony lęk przed destabilizacją pojawia się z roku na rok rzadziej, o tyle skutków wzrostu bezrobocia Polacy obawiają się coraz częściej. Jeszcze przed dwoma laty bezrobocie jako realne zagrożenie dla naszego kraju wymieniał co dwunasty ankietowany, obecnie zaś mówi o nim niemal co piąty.

W opinii Polaków nadal poważne zagrożenie dla kraju stanowi możliwość pogarszania się sytuacji gospodarczej. Jeśli do tej kategorii zaliczymy jeszcze obawy przed inflacją i podwyżkami (w poprzednich latach kwestia ta nie była wyodrębniona wśród wypowiedzi respondentów), wówczas odsetek osób, które wyrażają tego rodzaju obawy, okaże się porównywalny z odsetkiem wskazujących na lęk przed bezrobociem i niepokojami społecznymi.

Podobnie jak w ostatnich dwóch latach dla co dziesiątego respondenta realnym źródłem obaw może stać się sytuacja międzynarodowa - ta grupa obawia się wojny lub zagrożenia ze strony sąsiadów (w tym najczęściej Rosji). Stosunkowo często przywoływano poruszaną niedawno w mediach kwestię obecności broni jądrowej w okręgu kaliningradzkim.

Co dziesiąty badany obawia się złych i skorumpowanych rządów. Część respondentów mówi o ogólnych obawach związanych z niekompetencją władz (tak na szczeblu centralnym, jak i lokalnym), inni - w zależności od poglądów politycznych - o złym rządzeniu obecnie lub złych rządach w przyszłości, po tegorocznych wyborach parlamentarnych i zwycięstwie przeciwnej niż sprawująca władzę opcji politycznej. Pewien odsetek ankietowanych obawia się biedy i pogorszenia materialnych warunków życia. Wśród obaw Polaków nieustannie i równie często jak w ostatnich latach pojawia się problem braku poczucia bezpieczeństwa osobistego, lęk przed przestępczością i zagrożeniami.

Podobnie jak rok temu niewielka grupa ankietowanych (4%) wyraża obawy związane z planami przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Jednak odsetek ten może okazać się większy, jeśli weźmiemy pod uwagę (poprzednio nieuwzględniane jako odrębna kategoria)

wypowiedzi, w których ankietowani zgłaszają obawy przed wyprzedzą majątku narodowego i uzależnieniem od obcego kapitału (dalsze 5%). Pewna część wypowiedzi dotyczących UE zawiera natomiast obawy o to, czy Unia faktycznie będzie chciała nas przyjąć.

Tabela 4

Czy może Pan(i) powiedzieć, czego najbardziej się Pan(i) obawia w rozpoczętym roku w sprawach kraju, Polski?	Odsetki respondentów wymieniających poszczególne zagrożenia		
	I 1999	I 2000	I 2001
Zakres spraw, z którymi badani łączą obawy			
Niepokoje społeczne, destabilizacja, chaos, strajki, walki polityczne na górze	29	22	18
Wzrost bezrobocia	8	10	18
Pogorszenie sytuacji gospodarczej w kraju	13	11	14
Podwyżek, inflacji	-	-	5
Wojna, zagrożenia zewnętrzne, broń jądrowa w Kaliningradzie	10	15	10
Złe rządy, korupcja	5	13	8
Zmiana rządów, zwycięstwo lewicy	-	-	2
Pogorszenie materialnych warunków życia obywateli, wzrost biedy	10	10	7
Wzrost przestępczości, brak bezpieczeństwa osobistego obywateli	5	8	6
Wstąpienie do Unii Europejskiej (i konsekwencje tego)	4	4	4
Wyprzedaż kraju, uzależnienie od obcego kapitału	-	-	5
Obawa o to, czy nas przyjmą do UE, czy nas zechcą	-	-	1
Negatywne skutki reform	11	1	0
Kłęski żywiołowe, kataklizmy	4	1	1
Inne	7	8	4
Niczego się nie obawiam (stwierdzenia <i>jakoś tam będzie</i> itp.)	4	4	4
Trudno powiedzieć	12	12	15
Odsetki nie sumują się do 100, ponieważ część badanych wymieniała sprawy z kilku dziedzin.			

Niewielka jest grupa ankietowanych, którzy deklarują, że nie obawiają się niczego. Znacznie więcej osób uchyła się od udzielenia odpowiedzi, co może również świadczyć o braku obaw lub o tym, że lęki, które odczuwają, są niesprecyzowane.

Wzrostu bezrobocia w największym stopniu obawiają się osoby w wieku od 45 do 64 lat, mieszkańcy najmniejszych miast (do 20 tys. ludności), badani z wykształceniem zasadniczym zawodowym, a wśród aktywnych zawodowo - robotnicy, w tym szczególnie

często robotnicy niewykwalifikowani. Deklaracje ankietowanych potwierdzają zatem oczywistą zależność, że obawy przed utratą pracy idą w parze ze stopniem zagrożenia bezrobociem. Właśnie w tych grupach utrata pracy jest najbardziej dotkliwa, a jednocześnie bezrobocie obejmuje największe odsetki. O ile osoby mniej wykształcone definiują swoje obawy odwołując się do konkretnego, jakim jest bezrobocie, o tyle respondenci z wyższym wykształceniem - poruszając się, jak można sądzić, w kręgu tej samej problematyki - przywołują ogólniejsze kategorie opisowe i określają swoje obawy jako lęk przed pogorszeniem koniunktury gospodarczej. Poza kategorią osób z wyższym wykształceniem tak zdefiniowane obawy wymienia ponad jedna piąta badanych w wieku od 25 do 34 lat, ankietowani o najwyższym statusie materialnym (zarabiający powyżej 799 zł *per capita*), a wśród aktywnych zawodowo - pracujący na własny rachunek, kadra kierownicza i inteligencja oraz pracownicy umysłowi niższego szczebla.

Zagrożeń wewnętrznych, niepokojów lub strajków częściej niż inni obawiają się respondenci w wieku od 35 do 54 lat, mieszkańcy małych miast (do 100 tys. ludności), osoby z wykształceniem średnim, badani osiągający co najmniej przeciętne dochody na osobę w rodzinie. Wśród grup społeczno-zawodowych tego rodzaju lęki najczęściej dotyczą pracowników umysłowych niższego szczebla, robotników niewykwalifikowanych, rolników, emerytów i rencistów. Z kolei wojna i inne tego typu zagrożenia zewnętrzne są realnym źródłem obaw dla najstarszych respondentów (w wieku powyżej 65 roku życia), osób gorzej wykształconych, a wśród grup społeczno-zawodowych - emerytów i robotników niewykwalifikowanych.

Natomiast złych rządów częściej niż pozostali obawiają się badani w wieku od 25 do 44 lat, respondenci z wykształceniem co najmniej średnim, osoby o najwyższych dochodach, deklarujące prawicowe poglądy polityczne. Wśród grup aktywnych zawodowo złych i niekompetentnych rządów najbardziej obawiają się przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, respondenci pracujący na własny rachunek oraz - nieco rzadziej - pracownicy umysłowi niższego szczebla.

Od 1998 roku rośnie w Polsce stopa bezrobocia, w 2000 roku wynosiła prawie 15% osiągając najwyższy poziom od 1994 roku. W tym przypadku wskaźnik makroekonomiczny znajduje odzwierciedlenie w odczuciach zwykłych ludzi. W swobodnych wypowiedziach ankietowanych na temat obaw w nowym roku widmo bezrobocia pojawia się coraz częściej. Obecnie niemal jedna piąta badanych wskazuje na wzrost bezrobocia jako najbardziej realne zagrożenie dla sytuacji w naszym kraju. Bezrobocie stało się jednym z dwóch najważniejszych źródeł obaw Polaków, podczas gdy jeszcze dwa lata temu na liście zagrożeń znajdowało się na piątym miejscu. Również na liście oczekiwań i nadziei problem bezrobocia znalazł się na pierwszym miejscu, wyraźnie wyżej niż w poprzednich latach. Co piąty ankietowany wymienia zmniejszenie bezrobocia jako najważniejszą kwestię, na rozwiązanie której liczy w tym roku. Z nadziejami na spadek bezrobocia koresponduje z jednej strony wzrost oczekiwań dotyczących poprawy sytuacji gospodarczej, z drugiej zaś wzrost obaw przed dalszą dekonjunkturą w gospodarce. Poza tymi zmianami od trzech lat lista nadziei i obaw, jakie Polacy wyrażają na początku roku, zmienia się tylko w niewielkim stopniu.

Opracował

Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Czy może Pan(i) powiedzieć, czego spodziewa się Pan(i) po rozpoczętym roku, jakie wiąże Pan(i) z nim **nadzieje**, na co Pan(i) liczy?

Dla siebie osobiście i swoich najbliższych

1 - Materialne warunki życia; 2 - Praca; 3 - Zdrowie; 4 - Sprawy osobiste; 5 - Ogólniki: spokój, stabilizacja, "szczęście i pomyślność"; 6 - Nadzieje związane z dziećmi lub wnukami; 7 - Nadzieje związane ze sprawami ogólnospołecznymi

(%)

	1	2	3	4	5	6	7
Liczba osób Ogółem	49	25	23	6	10	4	3
Płeć Mężczyźni Kobiety	48 47	25 25	23 24	5 6	12 8	1 6	3 4
Wiek 18-24 lat 25-34 35-44 45-54 55-64 65 lat i więcej	41 56 48 45 52 44	39 31 33 27 11 4	11 15 25 17 32 42	25 3 1 4 1 1	7 9 9 12 11 9	1 1 5 6 4 5	3 4 4 4 4 4
Miejsce zamieszkania Wieś Miasto do 20 tys. 20-100 tys. 101-500 tys. 501 tys. i więcej mieszk.	43 55 53 49 43	25 28 27 24 22	23 17 26 23 26	3 7 5 6 8	11 7 10 11 5	2 5 5 4 4	5 0 4 3 2
Wykształcenie Podstawowe Zasadnicze zawodowe Średnie Wyższe	46 50 46 53	16 28 30 22	31 18 22 20	4 2 8 10	6 11 11 8	3 3 4 6	3 3 4 6
Grupa społ.-zaw. pracujący Kadra kier., inteligencja Prac. umysł. niż. szczebla Pracownicy fiz.- umysł. Robotnicy wykwalifikowani Robotnicy niewykwalifik. Rolnicy Pracujący na własny rach.	58 57 50 55 55 32 50	25 29 38 23 33 27 22	17 18 12 22 5 18 19	5 6 0 3 9 0 7	8 10 10 18 14 21 5	6 5 4 2 2 0 0	11 2 4 1 0 9 7
Bierni zawodowo Renciści Emeryci Uczniowie i studenci Bezrobotni Gospodynie domowe i inni	54 45 41 32 51	10 5 3 26 29	39 35 11 16 23	1 1 42 1 2	8 11 3 4 10	5 6 2 4 0	3 3 0 3 3
Pracuje w: inst. państw., publicznej spółce właścicieli prywatnych i państwa sekt. pryw. poza rolnict. prywatnym gosp. rolnym	54 49 56 29	26 37 26 31	16 18 19 19	3 3 7 0	10 17 10 18	6 2 1 2	4 1 4 8
Dochody na jedną osobę Do 275 zł 276-399 400-549 550-799 Powyżej 799 zł	44 56 47 52 50	37 24 24 21 16	18 24 25 25 30	4 4 5 5 4	8 5 10 13 7	3 4 4 5 6	3 5 3 2 9
Ocena własnych war. mater. Źle Średnie Dobre	44 51 46	28 25 20	21 25 22	3 5 9	8 11 10	5 2 5	4 2 5
Udział w prakt. religijnych Kilka razy w tygodniu Raz w tygodniu 1-2 razy w miesiącu Kilka razy w roku W ogóle nie uczestniczy	46 44 52 53 49	17 26 23 26 28	38 22 22 28 17	3 3 3 6 11	16 10 10 7 7	0 4 5 3 4	2 4 4 3 1
Poglądy polityczne Lewica Centrum Prawica Trudno powiedzieć	54 46 46 43	23 25 28 24	21 25 23 25	5 6 7 4	9 13 8 9	4 6 2 3	4 3 4 3

Tabela 1 cd. 8 - Niczego się nie spodziewam

(%)

	8	Inne	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Liczba osób Ogółem	10	3	4	1069
Płeć				
Mężczyźni	9	3	2	507
Kobiety	11	3	6	562
Wiek				
18-24 lat	2	4	7	153
25-34	6	4	3	189
35-44	12	4	2	210
45-54	11	2	5	210
55-64	18	2	3	131
65 lat i więcej	13	3	4	177
Miejsce zamieszkania				
Wieś	10	4	6	397
Miasto do 20 tys.	10	3	0	132
20-100 tys.	10	4	3	196
101-500 tys.	11	2	3	220
501 tys. i więcej mieszk.	12	2	7	125
Wykształcenie				
Podstawowe	14	2	5	282
Zasadnicze zawodowe	11	4	3	310
Średnie	8	3	5	386
Wyższe	6	3	3	91
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	7	4	3	67
Prac. umysł. niż. szczebla	10	2	5	107
Pracownicy fiz. - umysł.	10	3	1	59
Robotnicy wykwalifikowani	10	1	2	109
Robotnicy niewykwalifik.	10	8	0	29
Rolnicy	5	7	6	46
Pracujący na własny rach.	0	7	7	48
Bierni zawodowo				
Renciści	11	3	5	128
Emeryci	17	3	4	206
Uczniowie i studenci	0	4	6	75
Bezrobotni	10	1	6	129
Gospodynie domowe i inni	15	3	3	63
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	10	4	4	171
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	13	1	2	80
sekt. pryw. poza rolnict.	6	3	2	185
prywatnym gosp. rolnym	5	7	6	53
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	8	3	6	143
276-399	11	1	2	124
400-549	12	3	1	222
550-799	11	5	1	171
Powyżej 799 zł	7	6	4	155
Ocena własnych war. mater.				
Złe	14	3	4	354
Średnie	9	2	3	493
Dobre	6	6	6	222
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	5	6	4	63
Raz w tygodniu	11	2	5	552
1-2 razy w miesiącu	10	3	2	167
Kilka razy w roku	9	4	3	200
W ogóle nie uczestniczy	13	2	1	87
Poglądy polityczne				
Lewica	11	3	1	329
Centrum	7	5	4	241
Prawica	12	2	3	241
Trudno powiedzieć	11	3	9	255

Tabela 2. Czy może Pan(i) powiedzieć, czego najbardziej się Pan(i) obawia?

W życiu osobistym i w sprawach swoich najbliższych

1 - Zdrowie; 2 - Materialne warunki życia; 3 - Praca; 4 - Zdarzenia losowe; 5 - Bezpieczeństwo osobiste; 6 - Dzieci: ich przyszłość, kłopoty wychowawcze; 7 - Skutki reform (%)

	1	2	3	4	5	6	7
Liczba osób Ogółem	35	34	32	6	3	1	2
Płeć							
Mężczyźni	35	31	34	5	4	0	1
Kobiety	35	37	30	7	3	1	3
Wiek							
18-24 lat	25	25	37	14	3	0	2
25-34	21	27	49	5	2	1	1
35-44	34	34	42	2	5	0	2
45-54	36	43	34	3	2	1	1
55-64	47	45	16	3	4	2	2
65 lat i więcej	51	31	8	9	3	0	3
Miejsce zamieszkania							
Wieś	33	34	32	5	3	0	1
Miasto do 20 tys.	28	44	27	1	1	2	1
20-100 tys.	38	40	32	6	2	0	1
101-500 tys.	35	29	37	9	3	1	3
501 tys. i więcej mieszk.	44	21	32	6	7	1	3
Wykształcenie							
Podstawowe	37	42	18	7	3	0	1
Zasadnicze zawodowe	28	36	35	4	2	1	1
Średnie	37	30	39	6	4	1	3
Wyższe	42	23	34	7	4	0	1
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	40	27	38	6	3	0	0
Prac. umysł. niż. szczebla	34	21	55	5	4	0	2
Pracownicy fiz.- umysł.	31	19	58	5	6	0	1
Robotnicy wykwalifikowani	22	30	57	4	0	0	0
Robotnicy niewykwalifik.	34	36	67	6	5	0	2
Rolnicy	40	51	17	7	0	0	2
Pracujący na własny rach.	21	46	23	0	3	0	0
Bierni zawodowo							
Renciści	45	49	8	4	4	1	3
Emeryci	49	37	9	8	3	0	2
Uczniowie i studenci	28	18	38	20	2	1	3
Bezrobotni	22	39	41	0	2	1	2
Gospodynie domowe i inni	34	34	20	7	6	4	1
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	35	29	53	4	5	0	0
spółce właścicieli	20	27	59	6	5	0	1
prywatnych i państwa	30	29	43	3	1	0	1
sekt. pryw. poza rolnict.	49	48	20	7	3	0	2
prywatnym gosp. rolnym							
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	17	47	36	4	1	3	1
276-399	29	46	27	5	2	0	3
400-549	42	36	37	4	1	0	0
550-799	45	34	25	8	4	0	2
Powyżej 799 zł	43	21	30	8	4	1	2
Ocena własnych war. mater.							
Złe	30	48	35	3	3	1	1
Średnie	35	32	30	6	3	1	2
Dobre	43	17	33	9	4	0	1
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	42	31	23	12	9	0	1
Raz w tygodniu	34	35	32	5	3	1	2
1-2 razy w miesiącu	34	34	35	3	2	1	2
Kilka razy w roku	36	35	32	8	3	1	2
W ogóle nie uczestniczy	35	25	35	7	3	0	1
Poglądy polityczne							
Lewica	37	36	36	5	3	1	3
Centrum	39	31	32	6	1	2	1
Prawica	35	26	34	6	4	0	2
Trudno powiedzieć	29	42	27	8	4	0	1

Tabela 2 cd. 8 - Zdarzenia losowe nieosobiste; 9 - Niczego się nie obawiam (%)

	8	9	Inne	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Liczba osób Ogółem	2	5	2	5	1069
Płeć					
Mężczyźni	2	6	2	5	507
Kobiety	2	5	2	5	562
Wiek					
18-24 lat	1	10	4	8	153
25-34	3	6	4	4	189
35-44	2	3	2	5	210
45-54	3	3	0	5	210
55-64	1	7	0	3	131
65 lat i więcej	3	4	2	4	177
Miejsce zamieszkania					
Wieś	2	3	2	7	397
Miasto do 20 tys.	3	10	4	2	132
20-100 tys.	1	6	3	5	196
101-500 tys.	2	6	1	5	220
501 tys. i więcej mieszk.	3	6	1	1	125
Wykształcenie					
Podstawowe	2	5	1	6	282
Zasadnicze zawodowe	3	5	2	8	310
Średnie	2	6	2	3	386
Wyższe	4	7	4	1	91
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	4	9	2	0	67
Prac. umysł. niż. szczebla	6	2	4	3	107
Pracownicy fiz. - umysł.	0	3	4	5	59
Robotnicy wykwalifikowani	1	6	2	7	109
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	0	0	29
Rolnicy	10	4	0	4	46
Pracujący na własny rach.	0	4	0	10	48
Bierni zawodowo					
Renciści	1	2	1	5	128
Emeryci	2	5	2	3	206
Uczniowie i studenci	2	11	4	9	75
Bezrobotni	1	10	2	5	129
Gospodynie domowe i inni	1	4	0	9	63
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	2	3	2	3	171
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	2	3	4	4	80
sekt. pryw. poza rolnict.	2	5	2	5	185
prywatnym gosp. rolnym	5	3	1	3	53
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	2	3	2	7	143
276-399	2	8	4	4	124
400-549	2	3	0	2	222
550-799	3	7	4	2	171
Powyżej 799 zł	3	5	3	3	155
Ocena własnych war. mater.					
Złe	2	3	1	4	354
Średnie	3	6	2	5	493
Dobre	3	8	3	5	222
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	5	3	2	2	63
Raz w tygodniu	3	4	2	5	552
1-2 razy w miesiącu	1	8	1	6	167
Kilka razy w roku	1	7	1	4	200
W ogóle nie uczestniczy	1	7	5	5	87
Poglądy polityczne					
Lewica	2	4	1	3	329
Centrum	2	4	3	6	241
Prawica	4	8	3	3	241
Trudno powiedzieć	2	5	2	8	255

Tabela 3. Czy może Pan(i) powiedzieć, czego spodziewa się Pan(i) po rozpoczętym roku, jakie wiąże Pan(i) z nim **nadzieje**, na co Pan(i) liczy?

Dla kraju, Polski

1 - Zmniejszenie bezrobocia; 2 - Poprawa sytuacji gospodarczej; 3 - Brak konfliktów społecznych;
4 - Poprawa materialnych warunków życia obywateli; 5 - Dobre rządy, poprawa stylu rządzenia;
6 - Wstąpienie do Unii Europejskiej; 7 - Późniejsze wejście do UE; 8 - Zapewnienie obywatelom poczucia bezpieczeństwa

(%)

	1	2	3	4	5	6	7	8
Liczba osób Ogółem	20	19	18	13	10	4	1	3
Płeć Mężczyźni Kobiety	16 23	23 16	18 18	12 15	9 10	6 2	2 1	2 3
Wiek 18-24 lat 25-34 35-44 45-54 55-64 65 lat i więcej	27 21 18 22 17 15	24 24 25 15 19 10	13 12 21 17 25 22	13 12 8 15 15 19	6 12 9 8 10 12	6 6 5 2 2 4	2 1 1 2 1 1	0 4 2 6 4 1
Miejsce zamieszkania Wieś Miasto do 20 tys. 20-100 tys. 101-500 tys. 501 tys. i więcej mieszk.	18 30 23 19 12	19 22 21 19 16	14 16 23 21 21	15 10 14 13 12	13 7 5 10 8	2 5 5 5 4	2 0 2 0 1	2 1 1 3 9
Wykształcenie Podstawowe Zasadnicze zawodowe Średnie Wyższe	19 23 20 14	12 16 24 31	18 16 18 26	21 8 13 10	8 8 11 11	1 6 4 7	2 2 2 0	2 2 3 8
Grupa społ.-zaw. pracujący Kadra kier., inteligencja Prac.umysł.niż.szczebla Pracownicy fiz.- umysł. Robotnicy wykwalifikowani Robotnicy niewykwalifik. Rolnicy Pracujący na własny rach.	15 13 23 30 31 1 19	28 25 25 20 26 12 35	24 17 20 14 14 8 21	9 13 11 5 21 23 6	8 9 6 10 12 17 10	8 5 0 7 0 7 2	2 0 0 3 0 2 2	9 3 2 1 0 3 3
Bierni zawodowo Renciści Emeryci Uczniowie i studenci Bezrobotni Gospodynie domowe i inni	22 14 21 26 27	13 12 28 18 14	21 22 13 16 19	22 17 13 11 7	7 13 7 11 6	2 3 5 5 4	1 1 3 0 4	2 2 1 4 5
Pracuje w: inst. państw., publicznej spółce właścicieli prywatnych i państwa sekt. pryw. poza rolnict. prywatnym gosp. rolnym	16 26 23 8	25 20 28 13	22 15 18 10	11 5 12 19	8 10 8 15	5 3 5 6	1 0 2 2	4 2 2 5
Dochody na jedną osobę Do 275 zł 276-399 400-549 550-799 Powyżej 799 zł	22 29 21 23 14	20 19 17 21 28	19 10 18 24 24	12 14 13 18 11	8 9 10 7 11	5 4 3 4 5	2 1 2 3 1	1 3 2 1 6
Ocena własnych war. mater. źle Średnie Dobre	21 21 16	15 18 30	17 19 17	14 13 14	11 10 7	3 4 6	1 2 1	2 2 6
Udział w prakt. religijnych Kilka razy w tygodniu Raz w tygodniu 1-2 razy w miesiącu Kilka razy w roku W ogóle nie uczestniczy	15 17 25 26 18	23 18 20 22 20	29 16 23 18 11	7 14 15 12 13	12 9 12 10 7	4 4 4 2 8	2 2 1 0 1	1 3 0 5 2
Poglądy polityczne Lewica Centrum Prawica Trudno powiedzieć	22 23 11 23	20 22 24 12	19 17 20 17	14 13 12 15	10 7 11 10	4 6 6 1	2 2 2 0	4 3 4 1

Tabela 3 cd. 9 - Pozytywne skutki reform; 10 - Zmiana rządu; 11 - Ogólniki dotyczące sytuacji w kraju;
12 - Brak nadziei, oczekiwań

	(%)						
	9	10	11	12	Inne	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Liczba osób Ogółem	3	4	10	6	7	11	1069
Płeć							
Mężczyźni	2	5	9	6	8	10	507
Kobiety	4	3	11	6	6	12	562
Wiek							
18-24 lat	4	3	4	2	5	16	153
25-34	3	6	7	5	7	9	189
35-44	6	3	9	5	7	11	210
45-54	2	2	14	9	9	9	210
55-64	1	5	12	9	8	8	131
65 lat i więcej	1	4	12	7	6	13	177
Miejsce zamieszkania							
Wieś	2	2	11	5	5	15	397
Miasto do 20 tys.	1	3	9	7	12	12	132
20-100 tys.	5	6	8	7	7	9	196
101-500 tys.	4	4	10	7	6	7	220
501 tys. i więcej mieszk.	4	7	8	9	8	9	125
Wykształcenie							
Podstawowe	1	2	15	7	5	15	282
Zasadnicze zawodowe	0	3	12	8	6	14	310
Średnie	5	5	5	9	9	7	386
Wyższe	7	12	6	2	10	6	91
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	6	8	5	5	10	6	67
Prac. umysł. niż. szczebla	10	7	10	7	8	7	107
Pracownicy fiz.- umysł.	4	3	10	10	1	8	59
Robotnicy wykwalifikowani	2	4	14	5	8	7	109
Robotnicy niewykwalifik.	0	7	9	0	8	7	29
Rolnicy	0	0	8	0	5	24	46
Pracujący na własny rach.	7	3	8	7	12	6	48
Bierni zawodowo							
Renciści	1	2	15	6	10	12	128
Emeryci	1	3	10	10	6	13	206
Uczniowie i studenci	3	3	6	1	7	18	75
Bezrobotni	1	4	7	6	6	12	129
Gospodynie domowe i inni	1	3	9	10	3	13	63
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	6	5	8	4	8	9	171
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	1	8	13	9	3	7	80
sekt. pryw. poza rolnict.	6	6	10	6	8	6	185
prywatnym gosp. rolnym	0	0	11	1	5	21	53
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	1	2	11	4	4	12	143
276-399	2	5	7	9	5	15	124
400-549	2	5	12	8	7	9	222
550-799	5	3	8	6	7	6	171
Powyżej 799 zł	4	8	7	3	11	7	155
Ocena własnych war. mater.							
Złe	2	4	12	8	6	12	354
Średnie	3	3	9	6	7	12	493
Dobre	4	6	8	4	10	9	222
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	0	0	16	5	7	11	63
Raz w tygodniu	2	3	12	7	5	13	552
1-2 razy w miesiącu	3	2	6	5	8	10	167
Kilka razy w roku	4	7	8	5	10	9	200
W ogóle nie uczestniczy	5	12	6	8	10	8	87
Poglądy polityczne							
Lewica	5	9	7	7	8	7	329
Centrum	2	1	9	4	9	12	241
Prawica	2	2	9	8	7	11	241
Trudno powiedzieć	2	2	14	6	4	17	255

Tabela 4. Czy może Pan(i) powiedzieć, czego najbardziej się Pan(i) obawia?

W sprawach kraju, Polski

1 - Niepokoje społeczne; 2 - Wzrost bezrobocia; 3 - Pogorszenie sytuacji gospodarczej; 4 - Podwyżki, inflacja; 5 - Wojna, zagrożenia zewnętrzne; 6 - Złe rządy, korupcja; 7 - Zmiana rządów; 8 - Pogorszenie materialnych warunków życia obywateli; 9 - Wzrost przestępczości; 10 - Wstąpienie do Unii Europejskiej

(%)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Liczba osób Ogółem	18	18	14	5	10	8	2	7	6	4
Płeć Mężczyźni Kobiety	17 19	15 20	14 15	5 5	11 10	8 8	2 2	6 7	7 6	5 3
Wiek 18-24 lat 25-34 35-44 45-54 55-64 65 lat i więcej	11 17 20 24 16 18	18 16 16 24 24 11	14 21 16 10 15 10	4 7 9 2 6 3	4 11 10 10 10 18	7 10 11 9 10 5	2 2 2 3 2 2	5 5 6 5 10 11	7 4 8 6 6 5	5 3 6 4 2 1
Miejsce zamieszkania Wieś Miasto do 20 tys. 20-100 tys. 101-500 tys. 501 tys. i więcej mieszk.	17 23 20 16 16	15 26 17 19 16	13 18 17 11 15	5 5 11 5 4	11 8 11 9 13	8 7 9 9 9	2 2 2 2 3	9 6 5 5 7	6 3 6 7 8	4 1 6 4 3
Wykształcenie Podstawowe Zasadnicze zawodowe Średnie Wyższe	19 15 21 16	15 22 17 13	9 11 18 25	3 8 5 2	11 13 13 8	4 5 11 16	1 1 3 6	11 8 4 1	7 6 5 9	3 2 7 2
Grupa społ.-zaw. pracujący Kadra kier., inteligencja Prac. umysł. niż. szczebla Pracownicy fiz. - umysł. Robotnicy wykwalifikowani Robotnicy niewykwalifik. Rolnicy Pracujący na własny rach.	13 25 19 14 22 20 19	15 20 14 22 35 7 13	22 22 17 8 15 19 24	3 6 5 3 0 6 2	7 10 6 9 15 10 2	20 11 2 2 3 4 18	5 1 5 4 0 0 0	4 1 1 5 10 10 9	10 6 7 6 5 11 5	4 5 4 3 3 9 1
Bierni zawodowo Renciści Emeryci Uczniowie i studenci Bezrobotni Gospodynie domowe i inni	20 20 10 16 18	21 12 14 21 20	13 9 18 15 6	5 5 4 9 11	11 17 2 10 11	6 4 9 10 8	1 1 1 3 1	12 10 1 6 8	7 5 5 5 7	1 1 10 2 9
Pracuje w: inst. państw., publicznej spółce właścicieli prywatnych i państwa sekt. pryw. poza rolnict. prywatnym gośp. rolnym	23 9 19 21	18 19 19 9	18 17 18 19	5 2 3 5	9 4 9 10	14 10 8 3	3 5 3 2	2 7 5 11	9 5 4 11	6 5 2 8
Dochody na jedną osobę Do 275 zł 276-399 400-549 550-799 Powyżej 799 zł	15 19 21 17 23	16 22 20 19 9	16 10 15 9 22	2 5 7 7 2	8 14 9 17 10	8 7 6 8 12	2 3 1 2 5	9 11 5 6 5	8 8 7 4 7	5 1 3 8 3
Ocena własnych war. mater. Złe Średnie Dobre	19 18 15	20 18 11	12 12 23	3 8 3	12 10 10	8 8 9	1 3 4	9 7 3	7 6 6	4 4 4
Udział w prakt. religijnych Kilka razy w tygodniu Raz w tygodniu 1-2 razy w miesiącu Kilka razy w roku W ogóle nie uczestniczy	21 17 21 19 12	9 17 24 18 15	15 14 9 15 24	5 5 5 7 1	10 12 8 6 14	10 6 8 12 10	7 3 2 1 0	7 7 8 8 3	2 8 6 3 4	6 3 5 5 4
Poglądy polityczne Lewica Centrum Prawica Trudno powiedzieć	20 22 14 14	20 18 14 17	15 19 10 12	7 5 6 2	12 7 12 10	8 7 11 7	0 1 7 1	6 7 7 7	7 8 6 5	5 4 5 1

Tabela 4 cd. 11 - Wyprzedaż kraju; 12 - Obawa o to, czy nas przyjmą do UE; 13 - Negatywne skutki reform; 14 - Klęski żywiołowe; 15 - Niczego się nie obawiam (%)

	11	12	13	14	15	Inne	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Liczba osób Ogółem	5	1	0	1	4	4	15	1067
Płeć								
Mężczyźni	5	1	1	1	4	4	15	506
Kobiety	6	1	0	1	3	4	16	561
Wiek								
18-24 lat	6	1	0	0	8	4	28	152
25-34	2	1	2	0	4	4	14	188
35-44	8	2	0	0	1	4	9	210
45-54	6	1	0	2	3	5	12	210
55-64	5	0	0	2	5	3	13	131
65 lat i więcej	5	0	0	2	4	2	20	177
Miejsce zamieszkania								
Wieś	5	1	0	2	2	3	20	395
Miasto do 20 tys.	3	1	0	1	10	4	14	132
20-100 tys.	5	2	1	1	5	5	11	196
101-500 tys.	8	1	0	0	4	4	14	220
501 tys.i więcej mieszk.	5	0	0	1	1	5	13	125
Wykształcenie								
Podstawowe	3	0	0	2	3	2	23	282
Zasadnicze zawodowe	7	1	1	0	5	3	15	310
Średnie	5	2	0	1	4	5	12	384
Wyższe	4	2	2	1	2	10	7	91
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	3	2	2	1	2	12	8	67
Prac. umysł. niż. szczebla	3	0	1	2	4	4	10	107
Pracownicy fiz. - umysł.	11	0	0	0	8	3	17	59
Robotnicy wykwalifikowani	8	0	0	2	2	2	22	109
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	0	0	0	7	15	29
Rolnicy	2	4	0	0	0	3	15	46
Pracujący na własny rach.	6	2	2	0	2	13	2	48
Bierni zawodowo								
Renciści	5	1	0	0	2	4	17	128
Emeryci	5	0	0	2	4	1	17	206
Uczniowie i studenci	2	3	0	1	9	8	24	74
Bezrobotni	9	1	0	0	6	1	15	128
Gospodynie domowe i inni	3	2	0	0	6	2	13	63
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	4	1	0	3	3	5	8	171
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	6	0	0	0	6	3	24	80
sekt. pryw. poza rolnict.	7	1	2	0	1	7	13	185
prywatnym gosp. rolnym	4	3	0	0	1	5	13	53
Dochody na jedną osobę								
Do 275 zł	5	1	0	1	4	1	23	143
276-399	5	1	1	0	4	4	12	123
400-549	6	1	1	2	1	4	15	222
550-799	4	1	0	2	5	7	12	171
Powyżej 799 zł	5	0	1	0	3	5	10	155
Ocena własnych war. mater.								
Złe	8	1	0	1	3	2	16	354
Średnie	3	1	0	1	4	4	16	491
Dobre	6	1	0	0	4	7	14	222
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	4	0	0	0	1	5	20	63
Raz w tygodniu	5	1	0	2	3	3	17	551
1-2 razy w miesiącu	6	1	1	0	6	3	12	165
Kilka razy w roku	4	2	1	0	5	5	13	200
W ogóle nie uczestniczy	8	2	0	0	3	4	13	87
Poglądy polityczne								
Lewica	7	1	0	2	2	4	8	329
Centrum	5	1	1	0	1	4	19	241
Prawica	5	1	0	0	6	4	13	240
Trudno powiedzieć	4	0	0	1	6	3	24	254